

Stanovisko k návrhu zákona o státních zaměstnancích

Duben 2026

1. Podpora flexibilizace a debyrokratizace

Poradní sbor Aspen Institute Central Europe pro efektivní stát vítá snahu vlády o další flexibilizaci a debyrokratizaci vnitřního fungování státní správy. Upozorňuje však na nevyužité příležitosti i potřebu efektivně chránit politickou neutralitu výkonu státní správy.

Doporučuje proto:

2. Naplnit závazky Hospodářské strategie a zavádět prvky estonského modelu řízení

Návrh se bohužel vyhýbá klíčovými opatřeními pro zefektivnění managementu státní správy. A to navzdory tomu, že se vláda ve své hospodářské strategii Česko: Země pro budoucnost 2.0 v opatřeních pro fungující stát zavázala zavádět prvky tzv. „estonského modelu“. Ten se vyznačuje centrálně garantovanou kvalitou náborem klíčových top manažerů a jasným vymezením odpovědnosti státních tajemníků za efektivní fungování úřadů a plnění stanovených cílů.

3. Zachovat kariérní linku pro experty

Zachování nemanážerské kariérní linky je klíčové pro udržení špičkových odborníků, kteří neaspírají na vedoucí pozice, ale hledají srozumitelnou perspektivu kariérního růstu a prestiže ve svém oboru. Tento nástroj je nezbytným základem pro reformu odměňování postavenou na výkonu a kompetencích místo odsloužených let. Expertní linka navíc úřadům umožňuje lépe cílit rozvojové aktivity a péči o klíčové zaměstnance, čímž efektivně rozvíjí jejich potenciál a předchází zbytečným odchodům ze státní správy.

4. Zachovat služební komisi jako prevenci nezákonných postihů

Služební komise zajišťuje rychlé posouzení zákonnosti postihů vrcholných úředníků, jako jsou snížení platu nebo propuštění, a to ještě předtím, než k postihu dojde. Služební komise tak předchází vleklým a nákladným soudním sporům, jejichž rozhodnutí přichází až dávno poté, co o nezákonně postiženého úředníka stát přišel a zásah do neutrálního výkonu státní správy už proběhl.

Toto stanovisko v plném znění schválili a svými podpisy stvrzují členové Poradního sboru AICE:

Ing. Dana Bérová

Ing. Tomáš Prouza, MBA

Ing. Jiří Rusnok

